EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2006. január 4.)

a Magyar Nemzeti Bank kérésére

a tőkepiacról szóló törvény szerinti elszámolóházi tevékenységet végző szervezetek üzletszabályzatával és szabályzataival kapcsolatos követelményekről szóló rendelettervezetről

(CON/2006/1)

1. 2005. október 18-án az Európai Központi Bank („EKB") felkérést kapott a Magyar Nemzeti Banktól vélemény alkotására a tőkepiacról szóló törvény szerinti elszámolóházi tevékenységet végző szervezetek üzletszabályzatával és szabályzataival kapcsolatos követelményekről szóló rendelettervezetről (a továbbiakban: rendelettervezet).

2. Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat[1], 2. cikke (1) bekezdésének második, harmadik, ötödik és hatodik francia bekezdésén alapul, mivel a rendelettervezet a fizetőeszközökkel, a Magyar Nemzeti Bankkal, a fizetési és elszámolási rendszerekkel, valamint a pénzintézetek és pénzpiacok stabilitását lényegesen befolyásoló szabályokkal kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzata 17.5. cikkének első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

3. A rendelettervezet – a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvénnyel (a továbbiakban: a tőkepiaci törvény) együtt – meghatározza az elszámolóházi tevékenységet végző szervezetek üzletszabályzatával és szabályzataival kapcsolatos követelményeket, amelyek tartalmazhatják e tevékenységek végzésének előfeltételeit, kitérve különösen az ilyen szabályzatok kockázatkezelésre vonatkozó rendelkezéseire.

4. A rendelettervezet lehetővé teszi a Magyar Nemzeti Bank számára azt, hogy követelményeket vezessen be a magyar értékpapír elszámolási és teljesítési rendszerek által alkalmazott üzletszabályzatokkal és szabályzatokkal kapcsolatban, figyelembe véve az Európai Monetáris Intézet („EMI") által 1998-ban közzétett, „Az uniós értékpapír teljesítési rendszerek KBER-hitelügyletekben való alkalmazásáról szóló előírásokat (*Standards for the use of EU securities settlement systems in ESCB credit operations*)"[2], valamint a G10 országok központi bankjainak

---

1 HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

2 Elérhető az EKB honlapján: http://www.ecb.int/mopo/pdf/implement/assets/sssstandards1998.pdf.

Fizetési és Teljesítési Rendszerek Bizottsága és az Értékpapír Felügyeletek Nemzetközi Szervezete Technikai Bizottsága által 2001-ben közzétett, „Értékpapír teljesítési rendszereknek szóló ajánlásokat (*Recommendations for securities settlement systems*)”[3] (a továbbiakban: CPSS-IOSCO ajánlások).

5. Az EKB megállapítja, hogy a rendelettervezet a KELER Rt. (egy elszámolóházként és központi értéktárként működő társaság, a továbbiakban: KELER) jelenlegi szervezeti és működési rendjén alapszik. A Magyar Nemzeti Bank által benyújtott magyarázó emlékeztető alapján a KELER a következő tevékenységeket látja el: a) elszámolóház; b) központi szerződő fél („CCP”); c) központi értékpapír értéktár („CSD”); d) a nem bankként működő befektetési szolgáltatók teljesítő bankja; és e) részvénykönyvvezető. Más tagállamokban a különféle feladatokat különböző szervezetek végzik különböző követelményekre figyelemmel. Míg érhető, hogy a konzisztencia megteremtése érdekében a rendelettervezet ugyanazon fogalmakat alkalmazza, mint a tőkepiaci törvény, a jogalany üzletszabályzatának szabályozása helyett a rendelettervezet meghatározhatná a különböző feladatokra vonatkozó követelményeket. A rendelettervezet azt is tisztázhatná, hogy az a tény, miszerint ugyanazon szervezet ugyanazon platformon végez különböző kockázatokkal járó feladatokat, igényel-e további kockázatkezelési intézkedéseket.

6. Ezzel kapcsolatban az EKB rámutat arra, hogy „A csatlakozó országok értékpapír elszámolási rendszereinek értékelése” című 2004-es kiadványában[4] a KELER számára egy olyan jogi forma megteremtését ajánlotta, ami megelőzi a kockázatok továbbterjedését a CCP-szolgáltatásokat nyújtó egységről az értékpapírteljesítési-szolgáltatásokat nyújtó egységre. Ennélfogva a jövőben szükségessé válhat a rendelettervezet módosítása ezen ajánlás figyelembe vétele céljából, többek között a CCP és a CSD feladatkörökhöz kapcsolódó üzletszabályzatokra (és szabályzatokra) külön-külön alkalmazandó jogszabályi rendelkezések elfogadása révén.

7. Ez az elválasztás azt is lehetővé fogja tenni, hogy az egyes tevékenységeknél felmerülő kockázatok értékeléséhez támpontul szolgáló előírásokat azonosítani lehessen. Az eurorendszer felhasználói előírásai így kizárólag csak a monetáris politikai műveletek során közreműködő CSD-k esetében lesznek alkalmazandók, és azokat nem kell majd alkalmazni a CCP-k vagy befektetési bankok tekintetében. Ugyanakkor a CPSS-IOSCO ajánlások két különálló ajánláscsomagot tartalmaznak, amelyek a CSD-k (és esetlegesen a letétkezelők), illetve a CCP-k tekintetében lesznek alkalmazandók. Fontos megjegyezni, hogy a CPSS-IOSCO ajánlásoknak való megfelelés valószínűleg nem lesz elegendő a jövőbeli uniós felvigyázási előírásoknak való teljes körű megfeleléshez, mivel azok szigorúbb követelményeket támaszthatnak, mint a CPSS-IOSCO ajánlások.

8. Az EKB megállapítja, hogy a 2. §-ban a következő fogalommeghatározások nem konzisztensek az azon előírások két csoportja (eurorendszer előírások és CPSS-IOSCO ajánlások) által alkalmazott

---

3 Elérhető a Nemzetközi Fizetések Bankja honlapján: http://www.bis.org/publ/cpss46.pdf.

4 Elérhető az EKB honlapján: http://www.ecb.int/pub/pdf/other/ssseuacc-assessmenten.pdf.

fogalommeghatározásokkal, amelyekkel a rendelettervezetnek konzisztensnek kellene lennie: elszámolási időszak, „szállítás fizetés ellenében”, szokásos piaci árelmozdulás, valós idejű bruttó elszámolás és végleges teljesítés. Az EKB azt javasolja, hogy a lehető legnagyobb mértékben használják a széles körben elfogadott sztenderd fogalmakat.

9. A rendelettervezetben szereplő kockázatkezelési követelmények - a rendelettervezet korlátozott hatálya miatt - továbbá nem felelnek meg teljes mértékben az eurorendszer felhasználói előírásainak és a CPSS-IOSCO felvigyázási ajánlásoknak az ügylet-visszaigazolás, az irányítás, a határokon átnyúló kapcsolatok kockázatai és a megfelelő háttérkapacitások rendelkezésre állása vonatkozásában. Általános megjegyzésként az EKB tanácsosnak véli a valamennyi releváns eurorendszer előírásnak és CPSS-IOSCO ajánlásnak való teljes mértékű megfelelést, és kívánatosnak találja a magyar jogszabályoknak a fent említett területekre vonatkozó, megfelelő módosítását.

10. Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2006. január 4-én.

[aláírás]

az EKB elnöke

Jean-Claude TRICHET